

Motion till riksdagen 2025/26:1409

av Johanna Rantsi (M)

Svenskt sjöfolks rätt att komma hem till Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge gränspoliserna ett tydligt uppdrag att tillgodose svenskt sjöfolks behov av att mönstra på och av fartyg och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige står och faller med den sjöfart som anlöper våra hamnar. Ungefär 90 procent av alla varor vi importerar och exporterar till och från Sverige har någon gång i fraktkedjan gått via sjötransport. Det belyser hur viktiga sjötransporter är för Sverige som land.

Sedan ungefär ett år tillbaka är flera hamnar inte längre så kallade gränsövergångsställen. Det gäller bland annat Stenungsunds hamn och Uddevalla hamn på västkusten. Ett gränsövergångsställe är en plats där sjöfolk kan visas när de mönstrar på eller av ett fartyg. Det finns inga hamnar norr om Stockholm där svenskt sjöfolk kan mönstra av en båt och ta sig lagligt in i landet från fredag tidig eftermiddag till måndag morgon. Det hindrar sjöfarten från att trafikera halva Sveriges hamnar under helgdagar.

Det är bra med gränskontroller och att dokument och pass kontrolleras. Det görs dygnet runt på våra flygplatser. Och det borde också erbjudas i högre utsträckning i våra hamnar. Det är svårt att föreställa sig att behöva sitta kvar på ett flygplan från fredag eftermiddag, för att gränspoliserna har slutat jobba, till måndag morgon när deras kontorstider startar igen. Det är dessvärre sjöfolks vardag. Men det händer ju inte – för fartyget måste fortsätta resa och då får den laglydiga svensken åka med till nästa stopp – kanske över Atlanten.

Allt sjöfolk har rätt att kliva av ett fartyg i hamn. De har rätt att röra sig i när-samhället. Men de har inte rätt att där söka upp en polisstation som kan bistå dem med att visa deras pass. Inte heller har skeppsmäklare rätt att skjutsa dem till närmaste ställe som kan visa pass. Även om det i praktiken är görbart.

Flera personer har tvingats åka med till fartygets nästa stopp, på sin lediga tid, för att mönstra av i annat land – såsom Tyskland – eller USA. Ett fartyg kan inte ligga i hamn och vänta flera dagar för att gränspolisen ska ha tid att under kontorstid visera folks pass. Det är orimligt både för rederiet som äger fartyget och för transportköpare som köper frakttjänsten. Ett fartyg kan inte ”bara” lägga till i en annan hamn på vägen vilket kostar både tid och oerhörda pengar.

När svensk laglydig besättning inte får lov att gå av ett fartyg för att ta sig hem till sitt eget land, sin familj och sitt hem får det stora konsekvenser för enskilda individer. När svensk polis inte visar svenskt sjöfolk under bättre förutsättningar än vad som råder idag riskerar vi att fartyg väljer att angöra andra hamnar än just de svenska. Det riskerar få förödande konsekvenser för svensk export och import. Vi har välfungerade hamnar men en gränspolis som riskerar svensk försörjning i såväl fredstid som krigstid.

Polisen, gränspolisen, måste få ett tydligare uppdrag att tillsammans med Kustbevakningen mycket bättre än idag tillgodose svenskt sjöfolks behov av att mönstra på och av fartyg. Ingen svensk ska av byråkrati och kontorstider hindras från att få komma in i sitt eget land.

Den moderatledda regeringen jobbar hårt för att stärka en konkurrenskraftig svensk sjöfart. Ytterligare ett steg i det är att underlätta för sjöfolk istället för att försvåra. Därför borde riksdagen ställa sig bakom motionen om att ge polisen i uppdrag att tillgodose svenskt sjöfolks behov av att mönstra på och av fartyg.

Johanna Rantsi (M)